
Књига апстраката

Четрнаеста национална конференција са међународним учешћем

Дигитализација националне баштине, старих записа из природних и друштвених наука и дигитална хуманистика

29. септембар 2016, Београд, Србија

Book of Abstracts

The Fourteenth National Conference

Digitization of Cultural Heritage, Old Records from the Natural and Social Sciences and Digital Humanities

29 September 2016, Belgrade, Serbia

UNIVERSITY OF BELGRADE

FACULTY OF MATHEMATICS

Четрнаеста национална конференција са међународним учешћем

Дигитализација националне баштине, старих записа из природних и друштвених наука и дигитална хуманистика

Књига апстраката

Конференцију организују

- Математички факултет Универзитета у Београду
- Национални центар за дигитализацију
- Пројекат ИИИ 44006-9, Министарство за просвету, науку и технолошки развој

Конференцију су подржали

- Министарство за просвету, науку и технолошки развој републике Србије

The conference is organized by

- Faculty of Mathematics, University of Belgrade
- National Center for Digitization
- Project III 44006-9, Ministry of Education, Science and Technology of the Republic of Serbia

The conference is supported by

- Ministry of Education, Science and Technology of the Republic of Serbia

Издавач: Математички факултет, Универзитет у Београду

Каталогизација публикација Народне библиотеке Србије

Математички факултет, Београд

Књига апстраката: Дигитализација националне баштине, старих записа из природних и друштвених наука и дигитална хуманистика, 29. септембар 2016.

Ненад Митић, Биљана Стојановић, уредници.

Publisher: Faculty of Mathematics, University of Belgrade

Serbian National Library Cataloguing in Publication Data

Faculty of Mathematics, Belgrade

Book of Abstracts: Digitization of Cultural Heritage, Old Records from the Natural and Social Sciences and Digital Humanities, 29 September 2016.

Nenad Mitić, Biljana Stojanović, editors.

Copyright © 2016 by Faculty of Mathematics, University of Belgrade

All rights reserved. No part of this publication may be reproduced, stored in retrieval system, or transmitted, in any form, or by any means, electronic, mechanical, photocopying, recording or otherwise, without a prior permission of the publisher.

ISBN: 978-86-7589-111-6

Програмски одбор

Жарко Мијајловић
Зоран Огњановић
Надежда Пејовић
Ненад Митић
Саша Малков
Весна Вучковић
Тамара Бутиган
Тамара Вученовић
Миомир Кораћ
Тома Тасовац
Синиша Темерински
Адам Софронијевић
Бојан Маринковић

Универзитет у Новом Пазару
Математички институт САНУ
Математички факултет, Београд
Математички факултет, Београд
Математички факултет, Београд
Математички факултет, Београд
Народна библиотека Србије
Радио-Телевизија Србије
Археолошки институт САНУ
Центар за дигиталне хуманистичке науке
РЗ за заштиту споменика културе
УБ "Светозар Марковић", Београд
Математички институт САНУ

Организациони одбор

Мирјана Малковић
Биљана Стојановић
Николина Вукша Поповић
Марија Шеган
Сандра Вујошевић

Математички факултет, Београд
Математички факултет, Београд
Математички факултет, Београд
Математички институт САНУ
Математички институт САНУ

Program committee

Žarko Mijajlović
Zoran Ognjanović
Nadežda Pejović
Nenad Mitić
Saša Malkov
Vesna Vučković
Tamara Butigan
Tamara Vučenović
Miomir Korać
Toma Tasovac
Siniša Temerinski
Adam Sofronijević
Bojan Marinković

University of Novi Pazar
Mathematical Institute of SASA
Faculty of Mathematics, Belgrade
Faculty of Mathematics, Belgrade
Faculty of Mathematics, Belgrade
Faculty of Mathematics, Belgrade
National Library of Serbia
Radio Television of Serbia
Archaeological Institute of SASA
Belgrade Center for Digital Humanities
Institute for Protection of Cultural Monuments
University Library "Svetozar Marković"
Mathematical Institute of SASA

Organizing committee

Mirjana Maljković
Biljana Stojanović
Nikolina Vukša Popović
Marija Šegan
Sandra Vujošević

Faculty of Mathematics, Belgrade
Faculty of Mathematics, Belgrade
Faculty of Mathematics, Belgrade
Mathematical Institute of SASA
Mathematical Institute of SASA

ПРОГРАМ КОНФЕРЕНЦИЈЕ – CONFERENCE PROGRAM

Математички факултет, Студентски трг 16, 4. спрат, сала 706
Faculty of Mathematics, Belgrade, Studentski trg 16, 4th floor, room 706

Четвртак – Thursday, 29.09.2016.

- 08:30 - 09:30** **Регистрација – Registration**
- 09:30 - 09:45** **Свечано отварање – Opening ceremony**
- 09:45 - 11:15** **Председава - Chairman: Зоран Огњановић**
- 09:45 - 10:00 Никола Смоленски, Немања Жикић, Матеа Милошевић, Милена Костић, Василије Милновић, Адам Софронијевић: **НОВИ ХОРИЗОНТ ДИГИТАЛИЗАЦИЈЕ У СРБИЈИ** - Унапређење процеса дигитализације кроз сарадњу Универзитетске библиотеке „Светозар Марковић“ са водећим светским институцијама и развој сопствених дигиталних алата
- 10:00 – 10.15 Марија Аћимовић, Миља Стијовић: **СТВАРАЊЕ И УПРАВЉАЊЕ ДИГИТАЛНОМ ФОТО-ДОКУМЕНТАЦИЈОМ У УСТАНОВАМА ЗАШТИТЕ КУЛТУРНОГ НАСЛЕЂА**
- 10:15 – 10.30 Новка Шокица Шуваковић: **НОВА ПРЕЗЕНТАЦИЈА ДИГИТАЛНЕ БИБЛИОТЕКЕ МАТИЦЕ СРПСКЕ**
- 10:30 – 10.45 Velislava Stoykova: **DIGITIZATION OF BULGARIAN NATURAL SCIENCE SCHOOL BOOKS PUBLISHED IN BELGRADE DURING THE PERIOD OF NATIONAL REVIVAL (1806-1878)**
- 10:45 – 11.00 Gyula Mester: **ДИГИТАЛИЗАЦИЈА И РАНГИРАЊЕ НАУЧНИХ РАДНИКА МАЂАРСКЕ НАЦИОНАЛНЕ МАЋИНЕ У ВОЈВОДИНИ ИЗ ОБЛАСТИ ПРИРОДНИХ, ТЕХНИЧКИХ И ДРУШТВЕНИХ НАУКА**
- 11:00 – 11.15 Снежана Поповић, Нина Крстић, Зоран Цветковић: **ЕФЕКТИВНО ПУБЛИКОВАЊЕ ДИГИТАЛИЗОВАНИХ КУЛТУРНИХ ДОБАРА НА ВЕБ-У НА ПРИМЕРУ РЕАЛИЗАЦИЈЕ ПРОЈЕКТА „МАРГИНАЛНА УМЕТНОСТ У СРБИЈИ“**
- 11:15 - 11:35** **Пауза – Coffee Break**
- 11:35 - 13:05** **Председава - Chairman: Јована Ковачевић**
- 11:35 - 11:50 Александра Фостиков, Невен Исаиловић: **OPEN SCIENCE, ACADEMIC SOCIAL NETWORKS AND VALIDITY: SOME CONSIDERATIONS**
- 11:50 – 12:05 Ненад Тасић: **WHERE IS VIRTUAL RECONSTRUCTION ACTUALLY HEADED THESE DAYS?**
- 12:05 – 12.20 Владан Ђокић, Душан Татић, Елена Васић Петровић, Ивана Цветковић: **ИНФОРМАЦИОНА ПЛАТФОРМА ЗА РЕВИЗИЈУ И УТВРЂИВАЊЕ МЕРА ЗАШТИТЕ НЕПОКРЕТНИХ КУЛТУРНИХ ДОБАРА**
- 12:20 – 12.35 Радомир С. Станковић, Душан Татић, Драган Татић, Немања Јовановић: **ДИГИТАЛНИ МУЗЕЈ У НИШКОЈ ТВРЂАВИ** - Пример примене информационих технологија у представљању националне баштине
- 12:35 – 12.50 Милош Радмановић: **BUILDING ARCHAEOLOGICAL RECORDING AND DOCUMENTATION SYSTEM USING OPENATLAS WEB-BASED DATABASE APPLICATION**

- 12:50 - 13:40** **Пауза са послужењем – Break (Coffee and snacks)**
- 13:40 - 15:10** **Председава - Chairman: Ненад Митић**
13:40 - 13:55 Надежда Пејовић, Жарко Мијајловић: DIGITIZED WORK OF EMILJAN JOSIMOVIC
- 13:55 – 14:10 Мирјана Маљковић, Биљана Стојановић, Жарко Мијајловић: ДИГИТАЛНИ ЛЕГАТ ПРОФЕСОРА СЛАВИШЕ ПРЕШИЋА
- 14:10 – 14:25 Владимир Живановић: ДИГИТАЛИЗАЦИЈА САБРАНИХ ДЕЛА РАДОЈА ДОМАНОВИЋА
- 14:25 – 14:40 Јелена Микавица, Светлана Шеатовић Димитријевић: ФРЕКВЕНТНОСТ РЕЧИ КАО ПОЕТИЧКА И СЕМАНТИЧКА БАЗА У "ДРУГОЈ ПЕСМИ" ЧЕТИРИ КАНОНА ИВАНА В. ЛАЛИЋА
- 14:40 – 14:55 Александар Ваљаревић, Жарко Мијајловић, Марија Шеган, Драгица Живковић: MAPPING ARCHEOLOGICAL LAYERS OVER 7000 YEARS CASE STUDY OF TOPLIKA DISTRICT (SERBIA)
- 14:55 – 15.10 Андрија Сагић: ИЗРАДА ДИГИТАЛНЕ БИБЛИОТЕКЕ МИЛУТИН БОЈИЋ ПОМОЋУ АЛАТА RESCARTA TOOLKIT
- 15:10 - 15:30** **Пауза – Coffee Break**
- 15:30 - 16:45** **Председава - Chairman: Саша Малков**
15:30 - 15:45 Синиша Томовић, Милан Тодоровић, Милица Кнежевић, Владисав Јелисавчић, Александра Арсић, Александра Здравковић, Бојан Маринковић, Зоран Огњановић, Мирољуб Стојановић: УНАПРЕЂЕЊА ДИГИТАЛНЕ НАРОДНЕ БИБЛИОТЕКЕ СРБИЈЕ
- 15:45 – 16.00 Марија Шеган, Сандра Вујошевић, Александра Арсић, Милица Кнежевић, Владисав Јелисавчић, Синиша Томовић, Милан Тодоровић, Бојан Маринковић, Зоран Огњановић: ДИГИТАЛИЗАЦИЈА ДОКУМЕНАТА О СПОЉНОЈ ПОЛИТИЦИ КРАЉЕВИНЕ СРБИЈЕ (1903 - 1914)
- 16:00 – 16.15 Александра Здравковић, Синиша Томовић, Милан Тодоровић, Владисав Јелисавчић, Марија Шеган, Сандра Вујошевић, Александра Арсић, Бојан Маринковић, Зоран Огњановић, Радован Цукић, Марија Васиљевић, Ада Влајић: ВИЗУЕЛНИ АРХИВ ЈУГОСЛАВИЈА - ДИГИТАЛИЗАЦИЈА ФОТОГРАФЕ МУЗЕЈА ИСТОРИЈЕ ЈУГОСЛАВИЈЕ
- 16:15 – 16.30 Александра Арсић, Марија Шеган, Бојан Маринковић, Зоран Огњановић: ПРЕДЛОГ ФОРМАТА МЕТАДАПОДАКА ЗА ОПИС НЕПОКРЕТНИХ КУЛТУРНИХ ДОБАРА
-

Садржај – Table of Contents

СТВАРАЊЕ И УПРАВЉАЊЕ ДИГИТАЛНОМ ФОТО-ДОКУМЕНТАЦИЈОМ У УСТАНОВАМА ЗАШТИТЕ КУЛТУРНОГ НАСЛЕЂА.....	1
<i>Марија Аћимовић, Миља Стијовић</i>	
ПРЕДЛОГ ФОРМАТА МЕТАДАПОДАКА ЗА ОПИС НЕПОКРЕТНИХ КУЛТУРНИХ ДОБАРА.....	2
<i>Александра Арсић, Марија Шеган, Бојан Маринковић, Зоран Огњановић</i>	
ИНФОРМАЦИОНА ПЛАТФОРМА ЗА РЕВИЗИЈУ И УТВРЂИВАЊЕ МЕРА ЗАШТИТЕ НЕПОКРЕТНИХ КУЛТУРНИХ ДОБАРА.....	3
<i>Владан Ђокић, Душан Татић, Елена Васић Петровић, Ивана Цветковић</i>	
OPEN SCIENCE, ACADEMIC SOCIAL NETWORKS AND VALIDITY: SOME CONSIDERATIONS.....	4
<i>Александра Фостиков, Невен Исаиловић</i>	
ДИГИТАЛНИ ЛЕГАТ ПРОФЕСОРА СЛАВИШЕ ПРЕШИЋА.....	5
<i>Мирјана Маљковић, Биљана Стојановић, Жарко Мијајловић</i>	
ДИГИТАЛИЗАЦИЈА И РАНГИРАЊЕ НАУЧНИХ РАДНИКА МАЂАРСКЕ НАЦИОНАЛНЕ МАЊИНЕ У ВОЈВОДИНИ ИЗ ОБЛАСТИ ПРИРОДНИХ, ТЕХНИЧКИХ И ДРУШТВЕНИХ НАУКА.....	6
<i>Gyula Mester</i>	
ФРЕКВЕНТНОСТ РЕЧИ КАО ПОЕТИЧКА И СЕМАНТИЧКА БАЗА У „ДРУГОЈ ПЕСМИ“ ЧЕТИРИ КАНОНА ИВАНА В. ЛАЛИЋА.....	7
<i>Јелена Микавица, Светлана Шеатовић Димитријевић</i>	
THE FREQUENCY OF WORDS LIKE POETIC AND SEMANTIC DATABASE IN “SECOND POEM” IN POEM COLLECTION FOUR CANNONS BY IVAN V. LALIĆ.....	8
<i>Jelena Mikavica, Svetlana Šeatović Dimitrijević</i>	
DIGITIZED WORKS OF EMILIJAN JOSIMOVIĆ.....	9
<i>Nadežda Pejović, Žarko Mijajlović</i>	
EFEKTIVNO PUBLIKOVANJE DIGITALIZOVANIH KULTURNIH DOBARA NA VEB NA PRIMERU REALIZACIJE PROJEKTA „MARGINALNA UMETNOST U SRBIJI“.....	10
<i>Snežana Popović, Nina Krstić, Zoran Cvetković</i>	
BUILDING ARCHAEOLOGICAL RECORDING AND DOCUMENTATION SYSTEM USING OPENATLAS WEB-BASED DATABASE APPLICATION.....	11
<i>Miloš Radmanović</i>	
ИЗРАДА ДИГИТАЛНЕ БИБЛИОТЕКЕ МИЛУТИН БОЈИЋ ПОМОЋУ АЛАТА RESCARTA TOOLKIT.....	12
<i>Андрија Сагић</i>	

OKUPLJANJE DIGITALNIH ZBIRKI NARODNIH KNJIŽNICA REPUBLIKE HRVATSKE I ANALIZA NJIHOVA SADRŽAJA	13
<i>Dunja Seiter-Šverko</i>	
НОВИ ХОРИЗОНТ ДИГИТАЛИЗАЦИЈЕ У СРБИЈИ	14
<i>Никола Смоленски, Немања Жикић, Матеа Милошевић, Милена Костић, Василије Милновић, Адам Софронијевић</i>	
ДИГИТАЛНИ МУЗЕЈ У НИШКОЈ ТВРЂАВИ	16
<i>Радомир С. Станковић, Душан Татић, Драган Татић, Немања Јовановић</i>	
DIGITIZATION OF BULGARIAN NATURAL SCIENCE SCHOOL BOOKS PUBLISHED IN BELGRADE DURING THE PERIOD OF NATIONAL REVIVAL (1806-1878)	17
<i>Velislava Stoykova</i>	
ДИГИТАЛИЗАЦИЈА ДОКУМЕНАТА О СПОЉНОЈ ПОЛИТИЦИ КРАЉЕВИНЕ СРБИЈЕ (1903 - 1914).....	18
<i>Марија Шеган, Сандра Вујошевић, Александра Арсић, Милица Кнежевић, Владисав Јелисавчић, Синиша Томовић, Милан Тодоровић, Бојан Маринковић, Зоран Огњановић</i>	
НОВА ПРЕЗЕНТАЦИЈА ДИГИТАЛНЕ БИБЛИОТЕКЕ МАТИЦЕ СРПСКЕ.....	19
<i>Новка Шокица Шуваковић</i>	
WHERE IS VIRTUAL RECONSTRUCTION ACTUALLY HEADED THESE DAYS?	20
<i>Nenad Tasić</i>	
УНАПРЕЂЕЊА ДИГИТАЛНЕ НАРОДНЕ БИБЛИОТЕКЕ СРБИЈЕ	22
<i>Синиша Томовић, Милан Тодоровић, Милица Кнежевић, Владисав Јелисавчић, Александра Арсић, Александра Здравковић, Бојан Маринковић, Зоран Огњановић, Миролуб Стојановић</i>	
MAPPING ARCHEOLOGICAL LAYERS OVER 7000 YEARS CASE STUDY OF TOPLICA DISTRICT (SERBIA).....	23
<i>Aleksandar Valjarević, Žarko Mijajlović, Marija Šegan, Dragica Živković</i>	
ПАРТИЦИПАТИВНЕ ПРАКСЕ У САВРЕМЕНИМ ИНСТИТУЦИЈАМА КУЛТУРЕ.....	24
<i>Тамара Вученовић</i>	
ВИЗУЕЛНИ АРХИВ ЈУГОСЛАВИЈА - ДИГИТАЛИЗАЦИЈА ФОТОГРАФЕ МУЗЕЈА ИСТОРИЈЕ ЈУГОСЛАВИЈЕ	25
<i>Александра Здравковић, Синиша Томовић, Милан Тодоровић, Владисав Јелисавчић, Марија Шеган, Сандра Вујошевић, Александра Арсић, Бојан Маринковић, Зоран Огњановић, Радован Цукић, Марија Васиљевић, Ада Влајић</i>	
ДИГИТАЛИЗАЦИЈА САБРАНИХ ДЕЛА РАДОЈА ДОМАНОВИЋА.....	26
<i>Владимир Живановић</i>	

СТВАРАЊЕ И УПРАВЉАЊЕ ДИГИТАЛНОМ ФОТО-ДОКУМЕНТАЦИЈОМ У УСТАНОВАМА ЗАШТИТЕ КУЛТУРНОГ НАСЛЕЂА

Марија Аћимовић
Централни институт за
конзервацију
Београд, Србија
marija.acimovic@cik.org.rs

Миља Стијовић
Централни институт за
конзервацију
Београд, Србија
milja.stijovic@cik.org.rs

Апстракт. Дигитално снимање културног наслеђа, нарочито инвентарна фотографија, мора да испуни више услова који су подређени значају, статусу и вредностима *објекта* снимања, односно, правилима и стандардима професије заштите културног наслеђа. Услови снимања, степен обраде, употреба и архивирање снимака су само неки аспекти о којима се води рачуна приликом стварања дигиталне фото-документације културно наслеђе која прати и одговара потребама различитих активности на заштити наслеђа - истраживање, документовање, конзервација и рестаурација, промоција и презентација.

На први поглед може се рећи да је дигитална технологија, због разноврсности опреме за снимање, обраду и управљање дигиталном фотографијом, односно, дигиталним документима, олакшала процес рада. Ипак, захтеви и стандарди струке се морају поштовати како би се стварала квалитетна и дуготрајна фото-документација. У данашње време, иако делује да свако може да сними дигиталну фотографију, израда документације о културном наслеђу подразумева опширније знање о фотографској и рачунарској опреми, као и познавање технике снимања које мора да се прилагоди димензијама, структури и стању предмета и објеката, затим поштовање ограничења у обради дигиталног снимка, одабир формата документа у складу са наменом коришћења, као и управљање дигиталном документацијом што обухвата одабир и коришћење опреме и система за управљање и архивирање дигиталне документације, стварање метаподатака итд.

Рад ће представити основна правила и стандарде у стварању и коришћењу дигиталне фото-документације културног наслеђа, са акцентом на инвентарној, тј. идентификационој фотографији. Наведене теме су обрађене у „Препорукама за стварање и управљање дигиталном фото-документацијом у институцијама заштите културног наслеђа Србије“ које је 2015. године објавио Централни институт за конзервацију је у сарадњи са професионалцима из различитих установа заштите наслеђа.

ПРЕДЛОГ ФОРМАТА МЕТАДАПОДАКА ЗА ОПИС НЕПОКРЕТНИХ КУЛТУРНИХ ДОБАРА

Александра Арсић
Математички институт САНУ
Београд, Србија
aleksandra@mi.sanu.ac.rs

Марија Шеган
Математички институт САНУ
Београд, Србија
msegan@mi.sanu.ac.rs

Бојан Маринковић
Математички институт САНУ
Београд, Србија
bojanm@mi.sanu.ac.rs

Зоран Огњановић
Математички институт САНУ
Београд, Србија
zorano@mi.sanu.ac.rs

Апстракт. Током протеклог времена радне групе НЦД реализовале су два предлога формата метаподатака који су се односили на описивање покретних културних добара и колекција. Овом приликом биће представљен формат метаподатака за описивање непокретних културних добара. Као основа за развој овог формата узети су подаци који су дефинисани Правилником о подацима који се уписују у регистар и централни регистар непокретних културних добара, евиденционим листом Правилника о начину вођења евиденције о непокретностима које уживају претходну заштиту, као и досадашња искуства у раду са презентацијом Споменици културе (<http://spomenicikulture.mi.sanu.ac.rs/>). Како бисмо приказали рад са предложеним форматом у пракси постојећа база је мигрирана на систем Србија форум.

Кључне речи: Непокретна културна добра, метаподаци, стандард, споменици културе.

ИНФОРМАЦИОНА ПЛАТФОРМА ЗА РЕВИЗИЈУ И УТВРЂИВАЊЕ МЕРА ЗАШТИТЕ НЕПОКРЕТНИХ КУЛТУРНИХ ДОБАРА

Владан Ђокић
Душан Татић
Електронски факултет
Ниш, Србија
vladan.me@gmail.com
dule_tatic@yahoo.com

Елена Васић Петровић
Ивана Цветковић
Завод за заштиту споменика
културе Ниш, Србија
elena.vasic.petrovic@zsknis.rs
ivana.cvetkovic@zsknis.rs

Апстракт. Очување националне баштине је од изузетног значаја за свако друштво. Културна баштина представља корене на којима почива идентитет једне заједнице и друштва и основни је залог за будућност. Имајући ово у виду Завод за заштиту споменика културе Ниш је иницирао израду платформе за рад са документацијом о непокретним културним добрима, којом би се обезбедило преношење знања о историјским и другим споменичким вредностима баштине широј јавности, док би стручна служба имала приступ систематизованим подацима о непокретним културним добрима, који би јој служили као основа за све даље радове. Проблем систематизације документације је нарочито сложен у случају средина са дуготрајном и богатом историјском прошлошћу. Завод за заштиту споменика у Нишу у својој надлежности има преко 450 непокретних културних добара распоређених на седам округа. Подаци о непокретним културним добрима се непрекидно увећавају тако да њихово прикупљање и складиштење, класификација и обрада на класичан начин без употребе информационих технологија више није могућа.

У овом раду приказана је информациона платформа за ревизију и утврђивања мера заштите, заштићене околине и мера заштите заштићене околине непокретних културних добара на територији за коју је надлежан Завод за заштиту споменика културе Ниш. Платформа је наменски развијена за потребе Завода у складу са законом и пратећим актима који се односе на ову делатност. Посебна пажња посвећена је избору информационих технологија које могу да одговоре постављеним захтевима у односу на количину, врсту и формат података (техничка и архивска документација укључујући пропратне мултимедијалне садржаје). Омогућено је разврставање података и класификација по различитим критеријумима уз аутоматско генерисање образаца за периодично извештавање. Ажурирање и приступ наменски креираним базама омогућено је како у локалу тако и на даљину преко интернета користећи сврсисходно изабране Web технологије. Сигурност приступа и безбедност података обезбеђена је хијерархијском структуром пројектованом у складу са савременим криптографским стандардима.

Кључне речи: Информациона платформа, заштита културних добара, аутоматско генерисање образаца.

OPEN SCIENCE, ACADEMIC SOCIAL NETWORKS AND VALIDITY: SOME CONSIDERATIONS

Aleksandra Fostikov

Institute of History

Belgrade, Serbia

aleks.fostikov@gmail.com

Neven Isailović

Institute of History

Belgrade, Serbia

neven.isailovic@gmail.com

Abstract. Scholarly community, along with foundations advocating the principle of 'open science', has been striving to broaden the availability of scientific content online, free of charge. The fetishism of bibliometrics and scientometrics and considerable budget cuts in the field of non-profit scientific disciplines have made virtually impossible for institutions and individual scholars to obtain many scientific editions. Therefore, new platforms have emerged, based on open access electronic editions of scientific papers, journals, books and even digitised source material. Some countries financed such platforms – e.g. Croatia's *Hrčak*, Hungary's *Hungaricana*, while in Serbia some new initiatives are currently in motion with the aim to broaden DOI Serbia and replace privatised Serbian Citation Index, which used to include the open access to the articles of most important Serbian academic journals. Meanwhile, worldwide academic social network Academia.edu has recently reach its peak, hosting more than 40 million profiles of scientists and their downloadable open access papers, books, talks, works in progress etc. Although some critics suggest that this website will eventually turn into just another bibliometric service, while the others are complaining about its lack of standards of electronic edition and scientific validation as well as rather carefree copyright policy, it still represents the biggest and most comprehensive open access database of scientific material for all scholarly disciplines, excluding, maybe, only piracy platforms (such as e.g. Sci Hub), aimed directly at major publishing houses which deny free access to the journals and books. This presentation will give brief insight in the status of open science in Serbia and abroad, especially from the point of view of the researchers of humanities.

Keywords: Open access, open science, academic social networks, scientific validation, copyright.

ДИГИТАЛНИ ЛЕГАТ ПРОФЕСОРА СЛАВИШЕ ПРЕШИЋА

Мирјана Маљковић
Математички факултет
Београд, Србија
mirjana@matf.bg.ac.rs

Биљана Стојановић
Математички факултет
Београд, Србија
biljana@matf.bg.ac.rs

Жарко Мијајловић
Универзитет у Новом Пазару
Нови Пазар, Србија
zarko.mijajlovic@gmail.com

Апстракт. У овом раду ћемо представити Веб презентацију Дигиталног легата познатог српског математичара и професора универзитета Славише Прешића (25. март 1933 – 24. јун 2008). Презентација је проширење пројекта Дигитални легати (<http://legati.matf.bg.ac.rs/>) Математичког факултета у Београду, који тренутно обухвата легате Милутина Миланковића, Богдана Гавриловића и Антона Билимовића.

Професор Славиша Прешић је дипломирао 1958. године на Природно-математичком факултету у Београду, на групи за математику, где је 1979. године изабран за редовног професора и у том звању остао до пензионисања. Објављивао је научне радове у домаћим и страним часописима на енглеском, француском и немачком језику. Објављени радови били су из разних области: алгебре, математичке логике, функционалних једначина, нумеричке математике, методике наставе математике, методологије, рачунарства. Својим научним радом професор Славиша Прешић је дао вишеструк допринос развоју математике и рачунарства.

Прикупљени материјал из богате заоставштине професора Прешића обухвата књиге, научне радове, видео материјал са трибине организоване у његову част, видео материјал са неких његових предавања, аудио материјал (емисија „Догодило се“, Радио Београд, за дан 25.3.1933. и његова предавања из угла студента Златка Чавића).

Веб презентација Дигиталног легата је израђена помоћу софтверског алата WordPress, бесплатне платформе за објављивање садржаја и управљање садржајем на Вебу.

Кључне речи: Дигитални легати, WordPress.

ДИГИТАЛИЗАЦИЈА И РАНГИРАЊЕ НАУЧНИХ РАДНИКА МАЂАРСКЕ НАЦИОНАЛНЕ МАЊИНЕ У ВОЈВОДИНИ ИЗ ОБЛАСТИ ПРИРОДНИХ, ТЕХНИЧКИХ И ДРУШТВЕНИХ НАУКА

Gyula Mester
Óbuda University,
Doctoral School of Safety and
Security Sciences
Budapest, Hungary
drmestergyula@gmail.com

Апстракт. У раду се приказују научни радници мађарске националне мањине у Војводини из области природних, техничких и друштвених наука. За истраживање је коришћена интернет база података Google Scholar, програм Publish or Perish, Magyar Tudományos Művek Tára/Hungarian Scientific Bibliography Database и Картон научних радника Војводине. Рангирање истраживача је вршено примарно према h index–у и према броју цитата.

Кључне речи: научни радници мађарске националне мањине у Војводини, prirodne, tehničke i društvene nauke, Google Scholar, Publish or Perish, Magyar Tudományos Művek Tára/Hungarian Scientific Bibliography Database, h index.

ФРЕКВЕНТНОСТ РЕЧИ КАО ПОЕТИЧКА И СЕМАНТИЧКА БАЗА У „ДРУГОЈ ПЕСМИ“ ЧЕТИРИ КАНОНА ИВАНА В. ЛАЛИЋА

Јелена Микавица
Универзитет у Београду
Београд, Србија
jelenamikavica87@gmail.com

Светлана Шеатовић Димитријевић
Институт за књижевност и уметност
Београд, Србија
svetlana.seatovic@gmail.com

Апстракт. Циљ овог рада је испитивање фреквентности појединих речи у збирци песама *Четири канона* (1996) Ивана В. Лалића. Анализирана је друга песма сваког канона уз помоћ програмског система *Unitex/GramLab*, намењеног за анализу текстова употребом лингвистичких алата и ресурса. Овај програм се показао најподеснијим за наведену анализу јер је прилагођен морфолошким и синтаксичким особинама српског језика, што се појављује као проблем при употреби неких других алата који нису специјализовани за наш језик.

Збирка песама *Четири канона* је једно од најаутентичнијих песничких дела 20. века у српској поезији јер је поетички засновано на моделу средњовековног песничког жанра канона, који чини девет песама. Дакле, збирка садржи 36 песама. У нашем истраживању сматрали смо да је важно проучити фреквентност речи у другој тзв. укорној песми сваког од канона јер је то песма која се појала само у време Васкршњег поста. Иван В. Лалић ову песму није изоставио јер је укорна песма у најширем контексту заносвана на мотиву самоунижења песничког ја и испитивању грешности и страдања без кривице појединца и народа. Друга песма која се појављује у сва четири канона тј. све четири друге песме су засноване на канонизованој цитатности средњовековног песничког жанра, али су и контекстуализоване савременим догађајима током деведесетих година. Збога тога смо се одлучили да испитамо фреквентност појединих речи и синтагми које имају надубље семантичке слојеве у библијској цитатности, модерном песништву (Пауло Целан, Рајнер Марија Рилке) и актуелним асоцијацијама на снагу телевизијског медија.

Применом програмског система *Unitex/GramLab* прво су издвојене најфреквентније речи које се појављују у анализираним песмама: *душа* (19), *ноћ* (16), *страшан* (9), *народ* (9), *место* (8), *ветар* (7), *црн* (6), *пустош* (6). Након тога је испитана контекстуализација издвојених речи и учесталост њиховог појављивања са другим речима. То је омогућило тумачење ових мотива у контексту осталих песама збирке *Четири канона* и целокупног песничког опуса Ивана В. Лалића.

Фреквентност појединих речи указује на до сада непозната контекстуална тумачења синтагми *ноћ душе* и *место страшно* и њихових међусобних веза. Програм нам омогућава да видимо лево и десно окружење синтагми и њихову повезаност са другим речима и формира хипервезе које нас воде до одговарајућег места у тексту где се та синтагма појављује, што нам пружа низ могућности за семантичка тумачења других, укорних песама. Та тумачења нас воде у правцу поетичких одлика средњовековног жанра, систематичне фреквентности наведених синтагми и слојевитости појединих песама јер се ослањају на најшири контекст савременог страдања српског народа од 1991. до 1995. године. Последња песма је написана 21. 12. 1995. године, па тако и из рукописа сада можемо јасно контекстуализовати значај употребе појединих речи.

Посматрајући међусобне везе сваке од речи и издвајањем синтагми програмски алати нам отварају нове путеве у тумачењу дела која синтетишу књижевну баштину, а до сада нису била позната у науци о књижевности и језику.

Кључне речи: фреквентност речи, поетика, семантика, укорна песма, контекст.

THE FREQUENCY OF WORDS LIKE POETIC AND SEMANTIC DATABASE IN “SECOND POEM” IN POEM COLLECTION FOUR CANNONS BY IVAN V. LALIĆ

Jelena Mikavica
University of Belgrade
Belgrade, Serbia
jelenamikavica87@gmail.com

Svetlana Šeatović Dimitrijević
Institut for Literature and Art
Belgrade, Serbia
svetlana.seatovic@gmail.com

Анстракт. The purpose of this work is frequency investigation of some words in poem collection “Four Cannons” by Ivan V. Lalić. Second poem of each cannon was analyzed by software package *Unitex/GramLab*, which is designed for text analysis with linguistic tools and resources. This program was the most suitable for this analysis mostly for its morphological and syntax adjustment for Serbian language, which appeared as a problem during analysis with other tools which are not specialized for this language.

Poem collection “Four Cannons” is one of the most authentic poem acts in 20th century in Serbian poetry. It is made of nine poems and poetically based on the model of medieval poetic genre of cannon. Whole corpus has 36 poems. In our research we investigated importance of word frequency in second poem in each cannon, known as reprimand poems, cantillated only during Eastern fasting. Reprimand poem is in its greatest latitude based on motifs of poet self-degradation, suffering and guilt without guilt as individual and whole nation so Ivan V. Lalic included this poem. Second poem was based on cannon citation of medieval poet genre, but also talk about current events during nineties and appears in all four cannons. This was the reason to investigate the frequency of some words and syntagmes. These words and syntagmes have deepest semantic layers in biblical citations, modern poetry (Paul Celan, Rayner Maria Rilke) and current power associations of television media.

By the application of software package *Unitex/GramLab* the most frequent words were segregated. These words are soul (19), night (16), terrible (9), people (9), place (8), wind (7), black (6), devastation (6). Surrounding context of segregated words and appearance frequency and its connection with other words was investigated. It enabled explanation of these motifs in the context of other poems in collection “Four Cannons” and whole opus of poet Ivan V. Lalic.

Frequency of some words shows so far unfamiliar explanations of syntagmes *night of the soul* and *terrible place* and their relations. Software enables us to see left and right syntagme surroundings leading to connection with other words and forming hyper connection which leads to proper place in text where syntagme appears. This enables possibilities for semantic interpretation of other reprimand poems. This also leads in direction of poetic attribute of medieval genre and systematic frequency of mentioned words and layers of some poems which relay on context of modern history of Serbian people during in the period between 1991 until 1995.

Observing connections between mentioned words and segregating out syntagmes with application software enables new ways in analysis of **literary pieces** and until now were not known in literature.

DIGITIZED WORKS OF EMILIJAN JOSIMOVIĆ

Nadežda Pejović
Faculty of Mathematics
Belgrade, Serbia
nada@gmail.com

Žarko Mijajlović
Univerzitet u Novom Pazaru
Novi Pazar, Srbija
zarko.mijajlovic@gmail.com

Abstract. In this paper we present digitized works of Emilijan Josimović, a respectable 19th century Serbian architect, engineer and professor of mathematics. He is considered as a first Serbian urbanist and in the mid of the sixties of the XIX century he gave a plan pursuant to which the center of Belgrade is reconstructed. But he also was the university professor of mathematics, rector of the Grand School, the forerunner of the Belgrade university. He wrote first Serbian university books in mathematics and architecture. It is interesting that the books he wrote in the fifties of the XIX century were written in the old-Serbian language and script. His later books were written in modern Serbian in accordance of Vuk Karadžić reform. We digitized seven his works, five textbooks in mathematics, one textbook in physics and the proposal of the regulation plan of the city of Belgrade. The printed copies of these books belong to Serbian academy of sciences and arts. Their digital copies are deposited in the Virtual Library of the Faculty of mathematics, elibrary.matf.bg.ac.rs.

Keywords: Emilijan Josimović, digitized works, XIX century.

EFEKTIVNO PUBLIKOVANJE DIGITALIZOVANIH KULTURNIH DOBARA NA VEB NA PRIMERU REALIZACIJE PROJEKTA „MARGINALNA UMETNOST U SRBIJI“

Snežana Popović
Računarski fakultet,
Beograd, Srbija
spopovic@raf.edu.rs

Nina Krstić
Muzej naivne i marginalne
umetnosti,
Jagodina, Srbija
nina.krstic@mnmu.rs

Zoran Cvetković
Infotrend,
Beograd, Srbija
zcvetkovic@infotrend.rs

Apstrakt. Ubrzani razvoj i unapređenje tehničko-tehnoloških karakteristika uređaja za snimanje inicirali su, između ostalih, masovno kreiranje digitalnih snimaka kulturnih dobara. Digitalni snimak, uz analogni ili bez analognog, moguće je koristiti u svim procesima, u okviru faza životnog ciklusa kulturnog dobra: u procesima planiranja, nabavke ili proglašenje kulturnog dobra; u procesima praćenja i upravljanja kulturnim dobrom, i konačno u procesima arhiviranja kulturnog dobra.

Pristupačnost i masovno korišćenje interneta doprineli su da se digitalizovani snimci često koriste u procesima publikovanja kulturnih dobara na veb. Pri tome, sasvim je regularno da ustanova kulture, saglasno svojoj politici i ciljevima, odluči da li će i koje će digitalizovane snimke kulturnih dobara publikovati. Iako je na prvi pogled publikovanje digitalnih snimaka kulturnih dobara na veb jednostavno, izvesnost dostizanja planiranih ciljeva zavisi od primene adekvatne strategije.

U ovom članku opisana je strategija, koja može da obezbedi efektivno publikovanje kulturnih dobara na veb. Korak po korak objašnjeno je: kako definisati jasne i dostižne ciljeve; koje aktivnosti vode dostizanju ciljeva i koji su resursi potrebni; kako pratiti i upravljati publikovanim sadržajima. I pored činjenice da su sve aktivnosti opisanog metoda važne, poseban izazov je obezbediti efikasno pronalaženje publikovanih snimaka na vebu. U tom smislu, detaljnije smo objasnili: kako pripremiti digitalizovani materijal za publikovanje; u koje ga okruženje smestiti; kako i sa kojim drugim sadržajima na vebu ga povezati; šta su i kako kreirati semantičke strukturane podatke; zašto je važno saradivati sa mašinama za pretraživanje, veb enciklopedijama i društvenim mrežama i slično.

Opisana strategija primenjena je tokom realizacije projekta „Marginalna umetnost u Srbiji“. Publikovali smo na veb 100 fotografija karakterističnih dela 20 marginalnih umetnika, zastupljenih u zbirci Muzeja naivne i marginalne umetnosti iz Jagodine. Jedan od glavnih ciljeva projekta bio je da se, koristeći publikovana umetnička dela, prepozna i opiše psihičko stanje umetnika u momentu stvaranja.

Analiza postignutih rezultata pokazala je da smo primenom opisane strategije obezbedili visok rang publikovanih digitalizovanih snimaka dela marginalne umetnosti na mašinama za pretraživanje, a u odnosu na ekstremno konkurentne pojmove u domenu psiholoških termina, kao što su: strah, tuga, sreća, usamljenost i slično.

Opisani metod za efektivno publikovanje snimaka kulturnih dobara na veb ne zavisi od vrste kulturnog dobra, pa se može primeniti podjednako uspešno na: pokretna i nepokretna kulturna dobra, arhivsku i filmsku građu, kao i na publikovanje bibliotekskog materijala.

Takođe, opisanu strategiju možemo preporučiti za korišćenje pri publikovanju slika nematerijalnih kulturnih dobara. Smatramo da je posebno efektna u slučajevima kada je potrebno dodatno objasniti apstraktne pojmove, kao što su: verovanja, običaji, znanja i slično.

Ključne reči: strategija, digitalizacija, kulturno dobro, publikovanje, veb

BUILDING ARCHAEOLOGICAL RECORDING AND DOCUMENTATION SYSTEM USING OPENATLAS WEB-BASED DATABASE APPLICATION

Miloš Radmanović

Faculty of Electronic Engineering,

Niš, Serbia

milos.radmanovic@elfak.ni.ac.rs

Abstract. In recent years, archeological institutions are highly focused not just on collecting but also structuring of archaeological data and for that purpose a variety of web-based computer systems have been developed. These systems are designed to be adaptable to any digital recording system according to the needs and demands of a concrete project. Therefore, this paper presents a possible solution for implementation of archeological recording and documentation system using *OpenAtlas* database application. OpenAtlas is an open-source web-based database application for managing complex archeological, historical, and geospatial data. It is based on familiar Web developing technologies like Apache, PHP, JavaScript, Zend Framework, Leaflet, PostgreSQL, and PostGIS. It also uses CIDOC-CRM standard for cultural heritage documentation. With this solution, it is possible to create an application that can record spatial data as the information on geographical locations where historical events took place and trace relations between actors, events, sources, places, and many more. For that purpose, the process of adaptation of OpenAtlas application was divided into three different stages. In the first stage, application support for Serbian language is processed. In the second stage, a customization of the application structure was performed. In the last stage, the customization of the user interface was done by modifying the source files. This solution includes tools for easily data-editing, data-creation, data-viewing, and data-sharing, all of which are delivered using a web-based front-end. The solution was experimentally tested by developing an archeological recording system called “Register of historic places and events in Niš”. The system was developed with a desire to support the activities of the “Institute for Protection of Cultural Monuments Niš” and the “Historical Archives of Niš” in the city of Niš, Serbia.

Keywords: Archeological recording, OpenAtlas, Web application, open-source, database, protection of cultural monuments.

ИЗРАДА ДИГИТАЛНЕ БИБЛИОТЕКЕ МИЛУТИН БОЈИЋ ПОМОЋУ АЛАТА RESCARTA TOOLKIT

Претражива дигитална библиотека

Андрија Сагић

Библиотека „Милутин Бојић“

Београд, Србија

andrija.sagic@milutinbojic.org.rs

Апстракт. Дигитална збирка Библиотеке „Милутин Бојић“ обрађена је и представљена помоћу алата „ResCarta“. Колекције представљене у овој дигиталној библиотеци тематски су усмерене на библиотечку грађу која је везана за БО Палилула, као и документа државе Србије и краљевине СХС (у виду законских аката, стенограмских белешки и сл).

Навешћу неке занимљиве примере из дигитална библиотеке:

- Лист „Пољоиндустрија“: лист удружених радника Пољопривредног комбината „Београд“ који излази од 1967. године.
- Лист „Палилула : месечни информатор“ објављиван између 1970. и 1990. године
- СТЕНОГРАФСКЕ БЕЛЕШКЕ О РАДУ ВАНРЕДНЕ НАРОДНЕ СКУПШТИНЕ (01. октобар 1889.)
- Панчевачки рит: антропогеографска испитивања (Београд : Српска академија наука, 1953)

Кључна одлика ове дигиталне библиотеке јесте могућност претраживања текста и копирање одређених делова у тексту једноставним маркирањем. Комплетан приказ је преведен на српски језик у ћириличном писму.

Припрема дигитализоване грађе за објављивање је доста олакшан, ResCarta у пакету садржи комплетан алат за обраду дигитализоване грађе и додатну веб апликацију за њено представљање. У овом раду представићу процес обраде дигитализоване грађе софтвером „ResCarta Toolkit“ и припремом за публикавање на веб апликацији.

Сет од седам програма у „ResCarta Toolkit“ садржи:

- (1) алат за креирање метаподатака у METS и MODS форматима,
- (2) алат за OCR базиран на Tesseract OCR платформи,
- (3 и 4) алат за корекцију добијеног конвертованог материјала,
- (5) алат за уређивање колекција и додатну обраду метаподатака (DC, METS, OAI_DC xml),
- (6) алат за индексирање колекција – припрема за објављивање на веб страници и
- (7) алат за верификацију сваког дигитализованог објекта.

Веб апликација за представљање грађе и претрагу инсталира се на *Apache Tomcat* серверу.

Примена овог софтвера може подстаћи мање библиотеке или друге установе да представе своје дигиталне колекције, да их на ефикасан начин обраде и функционално прикажу. Метаподаци обрађене грађе могу се прилагодити за употребу и другим репозиторијумима.

Кључне речи: претраживост, ResCarta, обрада метаподатака, софтверска имплементација, OCR

OKUPLJANJE DIGITALNIH ZBIRKI NARODNIH KNJIŽNICA REPUBLIKE HRVATSKE I ANALIZA NJIHOVA SADRŽAJA

Dunja Seiter-Šverko
Knjižnice grada Zagreba
Zagreb, Republika Hrvatska
dunja.seiter.sverko@kgz.hr

Podaci iz anketnog istraživanja statusa projekata digitalizacije u narodnim knjižnicama RH iz 2011. pokazuju kako narodne knjižnice u RH djelomično digitaliziraju svoju građu (u najvećoj mjeri onu iz zavičajnih zbirki) no kako još uvijek proces digitalizacije ne drže sastavnim dijelom radnih procesa u narodnim knjižnicama. S druge strane, sve je veća intencija okupljanja knjižnica i njihove digitalne građe kao podloge za učinkovitije sudjelovanje u nacionalnim i međunarodnim sustavima i financiranja i vidljivosti.

Pokrenuti pilot projekta okupljanja podataka o digitalnim zbirkama narodnih knjižnica RH doprinosi kontekstualizaciji digitalnih zbirki u narodnim knjižnicama Republike Hrvatske ali i na široj europskoj razini, motivira knjižnice na dodatnu digitalizaciju, jača sektorski interes i interes kreativnih industrija te može poslužiti, kada se sagledaju dobre i loše strane te poprave nedostaci, kao podloga za istovrsne projekte u širem značenju.

Metodom analize sadržaja kao dubinske i znanstvene metode, kroz sljedeće kategorije: vrsta građe, tematika te hipertekstualnost i komunikativnost sadržaja pokazat će se trenutno stanje ali i nagovijestiti smjerovi prema kojima ide digitalizacija građe u narodnim knjižnicama Republike Hrvatske.

Ključne riječi: digitalizacija, narodne knjižnice, okupljanje zbirki, analiza sadržaja

НОВИ ХОРИЗОНТ ДИГИТАЛИЗАЦИЈЕ У СРБИЈИ

Унапређење процеса дигитализације кроз сарадњу Универзитетске библиотеке „Светозар Марковић“ са водећим светским институцијама и развој сопствених дигиталних алата

Никола Смоленски

Универзитетска библиотека
„Светозар Марковић“
Београд, Србија
smolenski@unilib.rs

Немања Жикић

Универзитетска библиотека
„Светозар Марковић“
Београд, Србија
zikic@unilib.rs

Матеа Милошевић

Универзитетска библиотека
„Светозар Марковић“
Београд, Србија
milosevic@unilib.rs

Милена Костић

Универзитетска библиотека
„Светозар Марковић“
Београд, Србија
kostic@unilib.rs

Василије Милновић

Универзитетска библиотека
„Светозар Марковић“
Београд, Србија
milnovic@unilib.rs

Адам Софронијевић

Универзитетска библиотека
„Светозар Марковић“
Београд, Србија
sofronijevic@unilib.rs

Апстракт. Универзитетска библиотека „Светозар Марковић“ је са осам партнерских институција у Србији покренула пројекат „Нови хоризонт дигитализације у Србији“ који је добио материјалну подршку Министарства културе и информисања Владе Републике Србије у оквиру финансирања пројеката 2016. године. Овим пројектом је предвиђено да се унапреде они сегменти процеса дигитализације који до сада нису развијани у довољној мери, као и да се нове методе у свим сегментима процеса дигитализације примене у пракси што већег броја институција у Србији на уједначен начин. Нове методе и приступи дигитализацији примењени у овом пројекту највећим делом потичу из искустава сарадње Универзитетске библиотеке „Светозар Марковић“ са водећим светским институцијама као што је Британска национална библиотека (British Library) или су плод самосталног развоја нових дигиталних алата потребних да би се у одређеним сегментима процеса дигитализације применила жељена унапређења. Током 2016. Универзитетска библиотека „Светозар Марковић“ у сарадњи са Британском националном библиотеком реализује пројекат “Safeguarding the fragile collection of the private archive of the Lazic family” у оквиру кога је стекла богато искуство у унапређењу процеса дигитализације. У раду је представљено више сегмената у којима се кроз овај пројекат тежи унапређењу процеса дигитализације. Описују се могућности и пракса започета у Универзитетској библиотеци „Светозар Марковић“ израде професионалних мастер фајлова дигиталних копија важних докумената који садрже референцу за боје и димензије и објашњава се значај и селективност примене ове методе, као и последице њене примене за праксу дигитализације, посебно имајући у виду процес дуготрајног чувања дигиталних материјала. Дефинише се потреба за применом јавно доступних механизма за аутентификацију дигиталних материјала и разматрају врсте дигиталних материјала код којих постоји нарочито изражена потреба за применом овог метода, као и могућности за примену овог метода у пракси. Разматра се потреба за пуном претраживошћу дигиталног текста у материјалима који се презентују корисницима и презентују искуства Универзитетске библиотеке „Светозар Марковић“ на примеру претраживе колекције историјске штампе. Посебно се описују два метода добијања претраживих текстова, путем израде METS-ALTO фајлова у случају штампаних материјала и путем аутоматског препознавања руком писаног текста. Дефинишу се кораци у изради, дуготрајном чувању и презентацији METS-ALTO фајлова на основу искустава Универзитетске библиотеке „Светозар Марковић“ и описују дигитални алати потребни да би се ови кораци применили, програм docWorks, професионални репозиторијум за трајно чување и приказ дигиталних материјала Therefore и систем за претраживање и приказ претраживих текстова који је развила Универзитетска библиотека „Светозар Марковић“ делом самостално, а делом у сарадњи са Националном библиотеком Луксембурга. Анализирају се домети и могућности за аутоматско препознавање руком писаног текста на основу досадашњег искуства учешћа Универзитетске библиотеке „Светозар Марковић“ у пројекту Horizon2020 READ, и описује се дигитални алат Transkribus примењиван у овом процесу. Најзад, разматрају се потребе корисничких група у раду са дигиталним материјалима и могућности за њихов приказ и промоцију у савременом пословном окружењу библиотека. Детаљније се описује искуство примене промотивног уређаја Magic Vox Универзитетске библиотеке „Светозар Марковић“ и анализирају домети и сценарији његове примене у окружењу институција културе. Рад даје општи поглед на могућности и прва

искуства примене у пракси унапређења процеса дигитализације за која верујемо да ће обележити наредни период развоја ове области у нашој земљи и окружењу.

Кључне речи: процес дигитализације, дигитални алати, Универзитетска библиотека „Светозар Марковић“

ДИГИТАЛНИ МУЗЕЈ У НИШКОЈ ТВРЂАВИ

Пример примене информационих технологија у представљању националне баштине

Радомир С. Станковић Електронски факултет Ниш, Србија radomir.stankovic@gmail.com	Душан Татић Електронски факултет Ниш, Србија dule_tatic@yahoo.com	Драган Татић Dragon Multimedia Ниш, Србија dtatic@dragongroup.org	Немања Јовановић Електронски факултет Ниш, Србија timbic336@gmail.com
--	---	---	--

Апстракт. Примена информационих технологија представља неизбежан део савремених музејских поставки. Информационе технологије користе се, на различите начине, ради што потпуније информисаности посетилаца и остваривања атрактивних презентација. Једна од значајних примена односи се на 3D реконструкције објеката из прошлости чија је физичка реконструкција скупа, често тешко изводљива, а у многим случајевима и практично немогућа из различитих разлога. Информационе технологије омогућавају остваривање веома занимљивих музејских поставки уз релативно мала финансијска улагања.

Имајући у виду могућности информационих технологија, узимајући у обзир друге друштвене и материјалне околности, ARhiMedia група, која ради у оквиру Лабораторије за рачунарску интелигенцију и информационе технологије (СИТ lab) Електронског факултета у Нишу, формирала је Дигитални музеј у Павиљону у Нишкој тврђави. Дигитални музеј реализован је у сарадњи са експертима из Народног музеја у Нишу, Историјског архива Ниша, Завода за заштиту споменика Ниша и компанијама Dragon Multimedia и Idea Marker из Ниша. Дигитални музеј формиран је као део активности у оквиру ширег пројекта дигитализације националне баштине којим руководи Математички институт САНУ. Изложбена поставка организована је у три историјске целине: Античко доба, Ниш у доба Османлијске окупације и Ниш - ратна престоница 1914 – 1915.

У овом раду изложене су основне идеје на основу којих је оформљен Дигитални музеј. Дат је приказ мултимедијалних уређаја који су посебно пројектовани, за ову намену, од стране ARhiMedia групе. Детаљно су изложене хардверске и софтверске карактеристике реализованих уређаја. Посебна пажња посвећена је дискусији примењених техничких решења, избору одговарајућих хардверских компоненти које коришћене уређаје чине једноставним за примену уз релативно ниску цену реализације.

Кључне речи: Дигитални музеј, дигитална реконструкција, културно наслеђе, информационе технологије.

DIGITIZATION OF BULGARIAN NATURAL SCIENCE SCHOOL BOOKS PUBLISHED IN BELGRADE DURING THE PERIOD OF NATIONAL REVIVAL (1806-1878)

Velislava Stoykova
Institute for Bulgarian Language
BAS
Sofia, Bulgaria
vstoykova@yahoo.com

Abstract. School books from different periods of time are reliable sources to study both cultural and educational achievements and overall advancement in related subject area. The Bulgarian school books from the period of national Revival are major sources to investigate and describe structure, content and relations of subjects studied in schools. Moreover, the great part of that books were published abroad. Thus, the school books used for teaching natural sciences like mathematics, physics, etc. during the period of Revival were not very well studied and analysed with respect to their concepts content and to their overall relations to educational system. Recently, a great number of that books is offered in digitised format from several sources which present a structured digitised archive.

In our presentation we shall give a survey and analysis of Bulgarian natural science school books published in Belgrade during the period of Revival (1806-1878) from digital collection which includes several linked sources. The structure of meta-data scheme of encoding and related linking of data which support the study content analysis are going to be evaluated. The results of text analysis show inconsistency of linguistic use of terms for a related studied concepts due to lack of standards for Bulgarian language during that historical period.

Finally, a conclusion about encyclopedic and multi-disciplinary structure of curricula and related subjects studied in natural science school education during that period of time is presented.

Keywords: Digitisation of early printed books, meta-data encoding, linked data, digital text analysis.

ДИГИТАЛИЗАЦИЈА ДОКУМЕНАТА О СПОЉНОЈ ПОЛИТИЦИ КРАЉЕВИНЕ СРБИЈЕ (1903 - 1914)

Марија Шеган Математички институт САНУ Београд, Србија msegan@mi.sanu.ac.rs	Сандра Вујошевић Математички институт САНУ Београд, Србија sandrav@mi.sanu.ac.rs	Александра Арсић Математички институт САНУ Београд, Србија aleksandra@mi.sanu.ac.rs
Милица Кнежевић Математички институт САНУ Београд, Србија mknezevic@mi.sanu.ac.rs	Владисав Јелисавчић Математички институт САНУ Београд, Србија vladisav@mi.sanu.ac.rs	Синиша Томовић Математички институт САНУ Београд, Србија sinisatom@mi.sanu.ac.rs
Милан Тодоровић Математички институт САНУ Београд, Србија mtodorovic@mi.sanu.ac.rs	Бојан Маринковић Математички институт САНУ Београд, Србија bojanm@mi.sanu.ac.rs	Зоран Огњановић Математички институт САНУ Београд, Србија zorano@mi.sanu.ac.rs

Апстракт. Збирка "Документи о спољној политици Краљевине Србије 1903 – 1914" представља колекцију архивске грађе из политичких и дипломатских односа Краљевине Србије у предвечерје Великог рата, коју су прикупили, средили и критички обрадили наши угледни историчари, научни радници и архивски стручњаци, поред осталих, Љиљана Алексић-Пејковић, Живота Анић, Михаило Војводић, Владимир Дедијер, Василије Крестић, Душан Лукач, Андрија Раденић, Радован Самарцић, Климент Цамбазовски и Васа Чубриловић. Ова Збирка докумената, која је у издању Одељења историјских наука САНУ, сукцесивно објављивана у претходних тридесет и пет година, подељена је на 7 књига са 25 свезака и обухвата 42 тома са око 31000 штампаних страна. Посвећена је првенствено документацији из политичких односа, али је заступљена и грађа из привредних односа Србије са великим силама онога времена, као што су Аустро-Угарска монархија и Османско царство. У част обележавања 100. годишњице од почетка Првог светског рата и у сусрет прослави 175. годишњици Српске академије науке и уметности, Председништво САНУ и Одељење историјских наука САНУ, у жељи да ову Збирку учини онлајн доступном истраживачима и другим заинтересованим лицима, поверили су задатак њене дигитализације Математичком институту САНУ. Овом приликом биће представљени први резултати пројекта *Дигитализација и представљање на интернету "Докумената о спољној политици Краљевине Србије: 1903 – 1914"*, који је реализован у сарадњи Српске академије наука и уметности и Математичког института САНУ, а који је подржало Министарство културе и информисања Републике Србије. Фокус презентације биће на представљању модела дигитализације архивске и историографске грађе, где је посебна пажња посвећена следећим активностима: 1) развој схеме метаподатака и речника неопходних за описивање скениране грађе; 2) структурирање и означавање текста уз помоћ посебно развијеног едитора и 3) развој дигиталног репозиторија заснованог на платформи Србија форум. Добијени резултат је приступачно окружење за чување и презентовање дипломатске преписке намењено истраживачима и широј публици заинтересованој за овај прворазредни историјски материјал. Разматра се и могућност не само коришћења дигиталних докумената, већ и креирања нових садржаја од стране ауторизованих истраживача, који ће бити аутоматски унети у репозиторијум и стављени на располагање научној заједници и широј публици. Овим поступком сталног допуњавања репозиторијума новим садржајима се доприноси одрживости пројекта.

Кључне речи: Краљевина Србија, Дигитализација документарне грађе.

НОВА ПРЕЗЕНТАЦИЈА *ДИТИГАЛНЕ БИБЛИОТЕКЕ МАТИЦЕ СРПСКЕ*

Новка Шокица Шуваковић
Библиотека Матице српске, Нови Сад
Нови Сад, Србија
novka@bms.ns.ac.rs

Апстракт. Презентација *Дигитална БМС* треба да представи богати фонд Библиотеке Матице српске и да омогући да највредније публикације буду видљиве на интернету. *Дигитална БМС* садржи преко 900.000 страница са око 10.000 публикација, које су распоређене у 23 колекције. Урађена је нова, редизајнирана презентација *Дигитална БМС* која је заменила ону из 2011. године. Нова презентација је динамичнија, прилагођена различитим интернет прегледачима и доступна је на адреси www.digital.bms.rs.

Кључне речи: Библиотека Матице српске, дигитализација, *Дигитална БМС*.

WHERE IS VIRTUAL RECONSTRUCTION ACTUALLY HEADED THESE DAYS?

Nenad Tasić

Faculty of Philosophy, Belgrade

Belgrade, Serbia

ntasic@gmail.com

Abstract. As we will probably all agree, virtual reconstructions are so far the best way to reach out to the general public and by offering them palatable contents of different scientific studies in heritage, attract them to become regular users of cultural contents. On the other hand, making virtual reconstructions encourages experts in the field of cultural heritage to work harder on their interpretations, solve problems of missing information and yield their views and results which could be used for visualization purposes. However, this golden opportunity is taking on very, very slowly.

Since the year 2007 and the advance of Android and iOS platforms for handheld devices, we are witnessing enormous rise in capacity of the audience to acquire very complex contents in a very simple manner. Thanks largely to cable TV, complicated scientific contents are not something difficult and troublesome these days any more. General audience is now easily digesting Persian wars, black holes, jet engines, beekeeping, furniture making, etc. Handheld devices now go many steps further than traditional books with their ability to actually enrich or augment reality. These gadgets are able to let you see different useful information, various explanations, linked videos 3D models and other computer friendly content.

Yet, as my *ad hoc* research indicates, the discrepancy between the size of the target group for virtual reconstructions and the way it is equipped with technology these days on one hand, and the pitiful numbers of downloads of apps with any connection with archaeology, or heritage, on the other hand is growing wider and wider! What can virtual reconstruction of cultural heritage offer to attract this highly discerning clientele consisted, as the time goes by, more and more of millennials and digital natives? The research about the current degree of application of innovative technologies in heritage presentation and dissemination, based on the number of downloaded virtual reconstruction and augmented reality applications and contents on markets for handheld devices, has reached the conclusion that in spite of availability of technological solutions there is no actual interest for such contents. As an example for this we could use the fact that the 3D *Çatal Höyük* application which was installed less than 50 times. So, who is to blame?

Analysis of funding sources for some of the most inspiring and most technologically advanced apps offered on play.google.com show that most frequently the means for the complex and costly *chaîne opératoire* necessary for building virtual reconstructions come from Municipalities, Regions or EU. Since virtual reconstructions are expensive to make and often yield no profit at all, seldom do we find a profit oriented institution being investor in such an endeavour. The first source of funding is, as we all already know, state funds which are often very limited and certainly cannot bring us to our main objective which is to incorporate 3D models and interpretations in field documentation and digital publications.

First apparent drawback of application of virtual reconstructions in the eyes of the youngest segment of our target group (digital natives) is that majority of virtual reconstructions are static or presented in a form of a fly-through video with not much going on there except for camera movement over often outdated and budget restrained reconstructions of archaeological sites and monuments. Interactivity is what is apparently lacking! Unfortunately for us motion capture and animation of interactive characters is far beyond our reach cost wise. And we lack the knowledge. And if we weren't, as was the case with the recent project of the Museum of Nikola Tesla and private company Digitalmind in which the persona of Nikola Tesla has been animated up to the highest standards of gaming industry of the day and made interactive for watching in virtual reality technology there is still far too little interest to make it self-sustainable and return invested money. So far, after two months in the Museum of Nikola Tesla this endeavour was seen by less than 300 spectators.

So, are there any solutions to this problem?

QR codes and image recognition solutions appear to have great potential for further practical use for linking audiences and virtual reconstructions making virtual reconstructions much more marketable. They represent fastest links between the world of print and the world of digital and are easily shareable. So we already have on our hands an effective way to offer/push additional digital information and hand it to the audience as a material object. On a back of a beer mat, on a kitchen tissue, on a paper table mat in a restaurant, on a side of a tram, stuck to a lamp post or on a wall of a museum or shared on a social site, why not?

Augmented student textbooks, readers, tourist guides or maps could be amazingly handy source for implanting links which can present the contents of a lesson in audio, video and 3D mode, approaching them in a way which is understandable to a digital native. Even without the need for republishing! Image

recognition of existing contents of textbooks and other printed material can overcome this obstacle. As far as interactivity, flourishing social networking would appear in different subjects taught at schools and universities which would in effect widen the target group for every sort of cultural content drastically. Printed items listed above are still popular even in the Age of Digital. Will the end of printed publications change this in the end? Who knows, probably yes, but there are still some years ahead for us to promote the importance of virtual reconstructions in archaeology and heritage and meet our objective which is to incorporate possibilities of IT in our everyday praxis.

УНАПРЕЂЕЊА ДИГИТАЛНЕ НАРОДНЕ БИБЛИОТЕКЕ СРБИЈЕ

Синиша Томовић Математички институт САНУ Београд, Србија sinisatom@mi.sanu.ac.rs	Милан Годоровић Математички институт САНУ Београд, Србија mtodorovic@mi.sanu.ac.rs	Милица Кнежевић Математички институт САНУ Београд, Србија mknezevic@mi.sanu.ac.rs
Владисав Јелисавчић Математички институт САНУ Београд, Србија vladisav@mi.sanu.ac.rs	Александра Арсић Математички институт САНУ Београд, Србија aleksandra@mi.sanu.ac.rs	Александра Здравковић Математички институт САНУ Београд, Србија alekzdravkovic@mi.sanu.ac.rs
Бојан Маринковић Математички институт САНУ Београд, Србија bojanm@mi.sanu.ac.rs	Зоран Огњановић Математички институт САНУ Београд, Србија zorano@mi.sanu.ac.rs	Мирољуб Стојановић Народна библиотека Србије Београд, Србија misa.stojanovic@nb.rs

Апстракт. Дигитална народна библиотека Србије обухвата велики број дигитализованих колекција, које се стално обогаћују новим садржајем. Неке од колекција јесу *Новине, Часописи, Књиге, Рукописна периодика, Збирке ћирилских рукописних књига НБС, Звучне књиге, Стара штампана књига, Фотодокумента* и *Плакати и документациони материјал*. Колекција Рукописних периодика обухвата 15 наслова који су настајали у периоду од 1874. до 1995 године. Од ових 15 наслова, 14 представљају периодике чији је бар један број исписан руком у целости, док је преостали наслов дактилографски – куцан на машини, али у мањој мери допуњен руком. Збирка ћирилских рукописних књига НБС садржи дигиталне копије изабраних страна из 180 ћирилских рукописних књига Народне библиотеке Србије. Колекција звучних књига садржи дела Боре Станковића, Бранислава Нушића, као и публикације са портала „Велики Рат“ у звучном формату који су доступни корисницима за директно преслушавање помоћу уграђеног плејера. Колекција старих штампаних књига садржи избор од 16 библиотечких јединица, међу којима су највећим делом заступљена цетињска и венецијанска издања Божицара Вићенца Вуковића. У колекцији Фотодокумента се налазе дигиталне копије старих фотографија и разгледница из збирке фотодокумента посебних фондова Народне библиотеке Србије. Колекција Плакати и документациони материјал представља скуп дигиталних копија старих плаката и ефемерне грађе из Графичке збирке и Збирке документационог материјала Посебних фондова Народне библиотеке Србије. У овој колекцији се налази збирка позоришних плаката који су штампани на територији Краљевине Србије и Краљевине Југославије у периоду од средине 19. века до 1945. године.

Техничку основу Дигиталне народне библиотеке Србије чини систем Србија Форум, који је заснован на принципима електронских енциклопедија, попут Википедије. Главни део система чини дрволика структура страна, које представљају колекције, подколекције али и саме дигиталне објекте. Србија Форум је модуларни систем, који подржава једноставно прављење и уградњу нових модула са новим функционалностима. Неки од битнијих модула су: читач електронских књига, аудио плејер, систем за метаподатке дигитализованих објеката, систем за претрагу метаподатака као и модул који подржава *Open Access Interface* протокол. Овом приликом ће бити речи о унапређења постојећих модула, а биће представљене и неке нове функционалности система.

Кључне речи: Србија Форум, дигитализација, колекције

MAPPING ARCHEOLOGICAL LAYERS OVER 7000 YEARS CASE STUDY OF TOPLICA DISTRICT (SERBIA)

Aleksandar Valjarević
Department of Geography
University of Kosovska
Mitrovica, Kosovska Mitrovica,
Serbia
aleksandar.valjarevic@pr.ac.rs

Žarko Mijajlović
University of Novi Pazar
Novi Pazar, Serbia
zarko.mijajlovic@gmail.com

Marija Šegan
Mathematical Institute of the
Serbian Academy of Science
and Arts
Belgrade, Serbia
msegan@turing.mi.sanu.ac.rs

Dragica Živković
Faculty of Geography
Belgrade, Serbia
dragica@gef.bg.ac.rs

Abstract. In this paper we explain a decade long investigation of historical, sacral and archeological sites in the Toplica District. The Republic of Serbia covers a small area of 88804 km², but the number of archeological sites is large. Four municipalities (Prokuplje, Blace, Kuršumlija and Žitorađa) belong to the Toplica District with an area of 2231 km². The survey resulted in a web interactive map with a database for the purpose of better recognizing tourism potential. In tourism static objects, if not dynamized, remain unrecognizable to the general public, regardless of their historical and archeological importance. Cultural changes during more than 7000 years, with many sites of cultural heritage give a full consideration for new domestic and international expeditions aimed at potential tourism valorization. The positions of sacral objects are registered, from the Neolith period to the modern times. The number of objects is approximately 226, some of them found in the new exploration of the expedition.

Keywords: Web mapping, Cultural changes, Archeology, Toplica District.

ПАРТИЦИПАТИВНЕ ПРАКСЕ У САВРЕМЕНИМ ИНСТИТУЦИЈАМА КУЛТУРЕ

Тамара Вученовић
Радио-Телевизија Србије
Београд, Србија
digitalneikone@gmail.com

Апстракт. Разматрање парадигме партиципативности је у раду усмерено на истраживање ових пракси у контексту информационог друштва, односно на разумевање партиципативних пракси у култури у ИКТ контексту, на креативно учествовање грађана у области културе и на потенцијал дигиталних технологија за стваралачки ангажман корисника. У раду „Партиципативне праксе у савременим институцијама културе“ је указано на Веб и интернет технологије као темељ партиципативности и на појам партиципативних пракси у култури у чијем одређењу се у највећој мери ослањамо на свеобухватна и прецизна тумачења Нине Симон. Анализа је у раду усмерена на институције које су имплементирале савремене методе партиципације и на тај начин иновирале своје пословање и ускладиле га са друштвеним променама у дигиталној ери. Такође, у раду је указано и на позицију, жеље и могућности публике које се у савременом технолошком окружењу радикално и убрзано мењају, на чињеницу да ови обрасци понашања потичу из Веб 2.0 окружења и да су резултат промена у очекивањима и навикама великог броја људи.

Кључне речи: партиципативне праксе, култура, информационо друштво, Веб 2.0, савремене институције културе, корисници, публика.

ВИЗУЕЛНИ АРХИВ ЈУГОСЛАВИЈА - ДИГИТАЛИЗАЦИЈА ФОТОГРАФЕ МУЗЕЈА ИСТОРИЈЕ ЈУГОСЛАВИЈЕ

Александра Здравковић Математички институт САНУ Београд, Србија alekzdravkovic@mi.sanu.ac.rs	Синиша Томовић Математички институт САНУ Београд, Србија sinisatom@mi.sanu.ac.rs	Милан Тодоровић Математички институт САНУ Београд, Србија mtodorovic@mi.sanu.ac.rs
Владисав Јелисавчић Математички институт САНУ Београд, Србија vladisav@mi.sanu.ac.rs	Марија Шеган Математички институт САНУ Београд, Србија msegan@mi.sanu.ac.rs	Сандра Вујошевић Математички институт САНУ Београд, Србија sandrav@mi.sanu.ac.rs
Александра Арсић Математички институт САНУ Београд, Србија aleksandra@mi.sanu.ac.rs	Бојан Маринковић Математички институт САНУ Београд, Србија bojanm@mi.sanu.ac.rs	Зоран Огњановић Математички институт САНУ Београд, Србија zorano@mi.sanu.ac.rs
Радован Цукић Музеј историје Југославије Београд, Србија radovan.cukic@mij.rs	Марија Васиљевић Музеј историје Југославије Београд, Србија marija.vasic@mij.rs	Ада Влајић Музеј историје Југославије Београд, Србија ada.vlajic@mij.rs

Апстракт. Фото-грађу Музеја историје Југославије чине фотографије, негативи на филму и стакленим плочама и фотоалбуми. Грађа се налази у следећим збиркама: Фото-архив Јосипа Броза Тита, Збирка поклона Јосипу Брозу Титу: фотоалбуми, урамљени портрети и слајдови, Збирка снимака Јосипа Броза Тита са фото и кино опремом, Збирка репортажа 1944-1947, Фототека Музеја револуције народа и народности Југославије за збирком фотоалбума и Легат Стевана Крагујевића. Музеј историје Југославије је започео са дигитализацијом фото-грађе из својих колекција 2012. године уз подршку Теленор Фондације. Резултат је била дигитализација 132.000 фотографије које су документовале друштвено-политичку активност Јосипа Броза Тита од 1947. до 1980. године и које су представљене на порталу Фототека МИЈ (<http://foto.mij.rs/site/galleries>). Даљи развој на дигитализацији се наставља актуелним пројектом Визуелни архив Југославија (*Visual Archive Yugoslavia*) на којем Музеј историје Југославије партнерски учествује са *Middle Eastern Studies* (Универзитет у Базелу). Партнерство се остварује у оквиру SCOPE (Scientific co-operation between Eastern Europe and Switzerland) интитуционалног партнерства са циљем очувања и промовисања визуелног наслеђа Југославије. Циљеви пројекта су развој инфраструктуре за дигитализацију, унапређење методологије обраде, дигитализација преко 50.000 негатива, израда базе и веб портала фото-материјала из музејских колекција у сарадњи са Математичким институтом САНУ, организовање студентске праксе у музеју преко Центра за музеологију и херитологију Филозофског факултета и Факултета за медије и комуникације у Београду, организовање радионица и изложбе у сарадњи са партнером на пројекту, размена података са порталом *Visual Archive Southeastern Europe* (VASE) и објављивање приручника заснованог на најбољим праксама дигитализације. Овом приликом биће представљена техничка платформа на којој ће бити засновано крајње решење, схема метаподатака и речника за описивање грађе и тренутни напредак у реализацији пројекта.

Кључне речи: Фото-архив, Визуелни архив Југославија, дигитализација

ДИГИТАЛИЗАЦИЈА САБРАНИХ ДЕЛА РАДОЈА ДОМАНОВИЋА

Владимир Живановић

Mei Ta Europe д.о.о.

Обреновац, Србија

v.zivanovic@orion.rs

Апстракт. Пројекат дигитализације сабраних дела Радоја Домановића (1873–1908) започет је добровољно 2013. године и траје до данас. Циљ излагања је представљање пројекта као примера добре праксе дигитализације српске културне баштине, метода које су коришћене приликом припреме, обраде и постављања текста на званичну Интернет страницу пројекта (<http://domanovic.wordpress.com>), прибављања извора, организације Интернет странице и повезивања садржаја, промовисања постављеног садржаја на Интернету и приближавања текстова савременом читаоцу, као и да се укратко прикажу планови за будућност пројекта.

Кључне речи: Дигитализација, књижевност, обрада текста, Радоје Домановић.

DIGITISATION OF COMPLETE WORKS OF RADOJE DOMANOVIĆ

Vladimir Živanović

Mei Ta Europe Ltd.

Obrenovac, Serbia

v.zivanovic@orion.rs

Abstract. Project of digitisation of complete works of the famous Serbian satirist Radoje Domanović (1873–1905) has been initiated voluntarily in 2013 and is still ongoing. Purpose of this lecture is to present this project as a good example of digitisation of Serbian cultural heritage, methods that were using for preparation, processing and publishing of the contents on the official web page of the project (<http://domanovic.wordpress.com>), obtaining the sources, organisation of the web page and interlinking of the contents, promoting the published contents on the Internet, and accommodation of the texts to the needs of a contemporary reader, as well as to briefly announce the plans for the project's future.

Keywords: Digitisation, literature, text processing, Radoje Domanovic.